

CATALUNYA SOCIAL

Any VI. Núm. 284

■ Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts. ■

23 d'octubre de 1926

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Camerós, 3 (Passatge Orleó Català) BARCELONA

APARTAT 273
TELÉF. S. P. 1114

La llibertat de sindicació

Segons referències publicades en la premsa en relació amb els homes que governen, ha estat repartit als Ministres un projecte regulant el dret de sindicació obrera perquè sigui estudiat i discutit en un pròxim Consell.

Tenim, doncs, al damunt la imminència d'un decret-llei (aquest producte híbrid dels temps que corren) sobre la sindicació professional, sense que a aquestes hores coneguem les beceroles del seu contingut en cap sentit.

Ens és, doncs, impossible d'emetre cap opinió. I consti que no volem avançar la nostra ni poc ni molt, perquè manta vegada hom es troba defraudat amb aquestes notes de premsa, encara que surtin dels propis centres oficials. No recorden, per exemple, que abans de la promulgació del famós Codi del Treball sortí també una nota dient que en ell regularia el contracte col·lectiu del treball? Es clar, ens encuriosírem per a saber què en diria el Codi d'una matèria que tan llarga història de debat tenia a Espanya; i... el resultat ha estat que el Codi parla del contracte del treball per a dir senzillament que existeix, i prou.

De totes maneres, cal no restar amb els braços creuats davant la gravetat del decret regulant la sindicació. I no nosaltres, precisament, que som gent de ploma i no d'obres socials, sinó tots els encarregats d'aquestes han d'adonar-se de la importància que per a elles pot tenir un decret de tanta transcendència, i tots els homes que directament o indirectament tracten amb el món del treball convé que es facin càrrec de la importància d'un decret així que pot donar orientació o desorientació, que pot centrar o descentrar tota la nostra economia social.

Coneixem bé les tendències socials de les dife-

rents agrupacions de la nostra terra. Sabem tots, per dissort, la història de lluites del nostre associacionisme obrer. Recordem amb horror els temps de guerra entre els homes de l'Únic i els del Lliure, perquè puguem restar indiferents davant un decret que ha d'afectuar a tan greu qüestió.

Es clar que, donada la significació dels homes que avui porten a les seves mans el govern, no cal témer enfortiments de sindicats del tipus de l'Únic, per exemple. Però, és que no resultaria igualment pernicios l'enfortiment dels altres? Es que no resultaria fatídica tota mena de monopoli i tota llei de coacció en la matèria? Precisament per les tendències dels homes de govern, i sobretot per l'exemple del feixisme que, amb una dissort sense parió, ha entrat també en la regulació d'aquesta matèria, ens cal témer que ací no passi quelcom de semblant al que ha passat a Itàlia; i això sí que seria de doldre amb tota l'ànima. Preferiríem mil vegades que el Ministre no posés les seves mans en aquest aspecte de la vida social abans que patir una còpia de la regulació mussoliniana.

Per damunt d'ella — i sense prejudicar ço que no coneixem — nosaltres com a catòlics hem de proclamar un sol principi, hem de sostenir una sola bandera: la de la llibertat. Tot el que en matèria d'associacionisme obrer la contrariï, ho entenem fora del credo catòlic social. Es clar que cal donar al concepte de llibertat els límits deguts. No és pas la llibertat individual, salvatge, la que proclamem; però sí la llibertat de l'obrer per a enquadrar-se en els quadros que li semblin millors, allunyant tota mena de coacció. Prou n'hem patit els efectes de la coacció i de la violència! Prou hem tingut ocasió d'estimar la llibertat!

El problema de l'ensenyament religiós

La lectura del vibrant i valent article del redactor de CATALUNYA SOCIAL, J. Guilera, sobre la instrucció i educació religiosa de la dona, m'ha fet decidir a ordenar algunes notes, que des de molts dies dormien en la nostra taula de treball, encara que no siguin continuació del tema de l'article del senyor Guilera, tal com demanava.

Un dels problemes més greus i transcendents, que des de molt de temps trobem plantejats, amb tendència a agreujar-se fins a fer-se paorós, a la nostra humil manera de veure, és l'abandó de l'ensenyament religiós dels infants. Diem paorós, i potser encara ens quedem curts i no l'adjectivem prou exactament, perquè veritablement espanta i fa feredat la manera com avui s'atén l'ensenyament religiós dels infants.

Aquest problema, temps enrera, vàrem creure que s'anava a plantejar, en assabentar-nos que s'ordenava fer una estadística veritable dels infants que deurien ésser instruïts en la doctrina cristiana, i dels que realment i de fet rebien l'esmentada instrucció; però, amb escruixement, veiérem al cap d'una temporada, que aquella estadística, en comptes de mostrar-nos la crua i trista realitat de l'abandó en què resta l'ensenyament religiós de la majoria dels infants, havia servit per donar com resolta la qüestió; puix que, segons ella dictava, l'ensenyament religiós es donava a tot arreu, a la majoria dels infants, i per tant no hi havia per què preocupar-se de semblant problema, que quedava ben resolt damunt el paper i davant la història. Així acostuma de resoldre els problemes certa burocràcia; però no es deuen resoldre per aquest camí, ni seguint tals procediments, els greus problemes que porten involucrats alts interessos, dels quals depèn l'orientació a prendre durant la vida.

Nosaltres creiem que els mals morals, com els físics, encara que siguin vells, no es curen amagant-los o dissimulant-los; sinó a l'inrevés, mostrant la dolorosa realitat; perquè davant el mal que clama, es cerqui l'oportú remei. Els mals amagats, generalment es donen per inexistents, i així tothom resta amb la consciència tranquil·la de complir amb aquella obligació que solament clama dins la consciència, però que no compromet públicament.

Nosaltres creiem que cal denunciar aquesta dolorosa realitat de l'abandó en què resta l'ensenyament religiós de la majoria dels infants, sobretot de les ciutats; de la manera franca i sincera com el nostre Sant Pare Pius XI denunciava les amples toleràncies dels Instituts religiosos d'ensenyament i educació amb les modes escandaloses, en permetre, per diferents motius, que llurs educandes es presentessin vestides de manera inhonesta. Cal dir la veritat. Estem a l'abisme d'"una descristianització social". I ben aviat es veurà, per la sola raó que la majoria dels infants no reben instrucció religiosa. Dissortadament els fruits ja es cullen, dins d'algunes demarcacions parroquials, on l'assistència de la nostra joventut i homes no arriba ni a un cinc per cent.

Alguns creuran, sobretot els que viuen distrets d'aquestes coses, que és exagerat el nostre pensar, que potser no és tant; doncs bé, per a esvaïr tals suposicions, els raonarem, per a confirmar-ne la veritat.

Els infants reben l'esmentada instrucció en la seva llar, a l'església o a l'escola.

Comencem per aquells infants que tenen la sort de veure's catequitzats pels seus pares. Quants són, sobretot a les ciutats i més encara en les barriades obres barcelonines, els que poden dir que a casa seva els ensenyen la doctrina cristiana? Dissortadament les vetlles d'hivern i les tardes festives no acostumen a esmerçar-se en tan santa tasca. Dissortadament els dies festius són dies en els quals ben poc alena l'esperit cristià; més aviat es troben inspirats per un esperit netament pagà.

Aclarim ara quins infants reben ensenyament religiós a l'església. Aquest fóra el punt més fàcil de definir, i no en sentit gaire consolador, deixant a part rares excepcions, comptant el nombre d'infants que els diumenges assisteixen a les instruccions catequístiques. Tenint en compte que el nostre estudi o comentari es refereix sobretot a demarcacions industrials i més encara a les de la nostra capital, si volem ésser sincers, hem de declarar que el percentatge d'infants que reben l'ensenyament religiós a les esglésies parroquials és reduïdíssim. La majoria de les demarcacions parroquials de Barcelona tenen de 10.000 a 40.000 feligresos cada una; en canvi el nombre d'infants que freqüenten les instruccions religioses dels diumenges o dies asenyalats, no són gaires que passin dels dos cents; i si bé en alguna és major, en altres no hi arriba. Donada la indiferència i persistent allunyament de les famílies de l'església, confessem que és molt difícil d'atraure centenars i milers d'infants, desconeixedors de la santa doctrina, a les esglésies o llocs senyalats per donar aquest ensenyament; dificultats agreujades pel creixent desplaçament de les famílies, acompanyades dels seus fills, en els dies fetius. Però tampoc creiem que es desenrotlli, ordinàriament, el degut esforç per a remeiar-ho; ja sigui organitzant instrucció religiosa en altres dies no festius com els dijous a la tarda, ja sigui intensificant de diferents maneres la propaganda del Catecisme, per exemple, amb grans cartells, a les portes de les esglésies, escoles i carrers de la demarcació parroquial. No fa molt de temps que constatarem aquesta manera de propaganda, en alguna capital estrangera.

I per últim, anem a examinar l'ensenyament religiós a les escoles. En aquest punt tampoc podem ésser gaire optimistes. El magisteri cada dia es desentén més de la tasca de l'ensenyament religiós i fins de la mateixa tasca de l'educació; els mestres es creuen cridats a ensenyar, però no pas a infondre el sentit moral que ha d'informar la formació de la personalitat. No hi ha cap dubte que per a exercir el magisteri de l'ensenyament religiós cal preparació; però aquesta preparació no sols no es millora, sinó que es repelleix. Nosaltres sabem prou bé

les amargors d'algun professor de religió, en ben concorregudes Normals, on els alumnes consideren aquesta assignatura com la més enujosa i carregosa, malgrat dels esforços per tal de fer-la simpàtica i necessària. Davant d'aquesta orientació, res no té d'estrany la present realitat.

En la majoria d'escoles oficials, els mestres que desitgen complir amb llur obligació limiten aquest compliment a facilitar l'estudi de la Doctrina. Són ben pocs els que es creuen obligats a fer-los-la entenedora, i fàcil el seu esperit, com es fa amb altres assignatures. Ja no parlem d'aquelles altres escoles oficials on o no es facilita aquest estudi, i si es facilita és per mera fórmula; per a evitar que el senyor Rector o altra persona significada mogui soroll.

En les escoles particulars, prescindint de les escoles regentades per instituts religiosos, que mereixien comentari a part, en moltes ni es parla de religió, i si se'n parla és al temps de la primera comunió;

perquè no sigui tinguda per escola laica, i per facilitar que els seus alumnes no siguin una excepció en aquella pràctica de la primera comunió, que dona motiu a una festa d'exhibició en algunes famílies. Naturalment que deuríem lloar rares excepcions.

I per acabar de constatar aquesta amarga realitat del general sentir del magisteri, i de l'ensenyament religiós en les escoles, anem a copiar l'acord pres en recent Congrés de Pedagogia, celebrat a la Corunya el dia 10 d'octubre d'aquest any, amb assistència del Director general de Primera ensenyança: "El senyor Malvar va proposar que es dediquessin quatre hores a l'ensenyament del Catecisme, i va sorgir una protesta dels mestres, que varen dir que la dita ensenyança estigui a càrrec dels Rectors. L'acord dels mestres fou aprovat".

No podem trobar més oportuna i lamentable confirmació a les precedents ratlles.

JOSEP SANABIA, Prev.

El carrer de l'arquebisbe Claret

Una idea feliç i justa ha tingut l'Ajuntament de Barcelona: ningú, sigui qui sigui, no la gosarà discutir. Mudar el nom de la secció N del carrer de Coello, la que es troba a la dreta de Gràcia, i posar-hi el de l'Arquebisbe Claret, deixant la nomenclatura antiga a la secció S, la que mira a les Corts de Sarrià. El carrer de l'Arquebisbe Claret serà tot justament aquell on s'aixeca el conjunt d'edificis que formen el convent, església i escoles dels Missioners del Cor de Maria, de l'institut religiós que el venerable titular nou d'aquella via va fundar. No podia, doncs, donar-se més bella escaïença. Els fills del P. Claret tindran la residència a Barcelona en el carrer que estarà, des del dia 24 de l'actual octubre, dedicat a l'honor i la recordança del seu gloriós patró, i tots nosaltres, catòlics i fills de la terra, veurem aixecat un homenatge ciutadà, definitiu i permanent, a l'apòstol insigne, escriptor i missioner de la Veritat, per al qual es va acostant de pressa l'hora de la confirmació de la gràcia sobrenatural: l'elevació canònica als altars.

Els PP. Missioners de l'Immaculat Cor de Maria de l'abans carrer de Coello i ara carrer de l'Arquebisbe Claret escampen una fulla, molt ben escrita en la llengua natural del venerable fill de Sarrià, recordant a tothom les glòries del titular. "Tots els pobles, comença dient, on regnen la justícia i la cultura, honoren la memòria dels seus grans homes i en honorar-la s'enalteixen a si mateixos. És innegable que una de les figures de més relleu del segle XIX fou el Vble. P. Anton Maria Claret. Qui fou el Vble. P. Claret? El Vble. P. Claret fou" i aquí segueix l'extracte: 1. *Eminent Arquebisbe de Santiago de Cuba*; 2. *Un selós missioner: L'Apòstol del segle XIX*; 3. *Inclit Fundador* (de les Religioses de la Immaculada Concepció, l'Acadèmia de Sant Miquel, la Llibreria Religiosa, la Societat Espiritual de Maria Santíssima contra la blasfèmia, i la Congregació de Missioners Fills de l'Immaculat Cor de Maria); 4. *Escriptor insigne*, i, segons s'ha dit, *l'escriptor més llegit d'Espanya*; 5. *De virtuts*

heroïques, "*Home tot de Déu*" l'anomenava Pius IX, i com a Sant abans de gaire l'Església li decretarà l'honor suprem dels altars; 6. *Home providencial* per a Espanya, i com a català *el primer factor en el renaixement de la llengua i literatura catalana*, segons testimoni de Mossèn Cinto.

Els PP. Missioners conviden a la festa inaugural de la làpida, diumenge dia 24, a dos quarts d'onze, data del gloriós trespàs, o naixement al cel, del benaventurat P. Claret. No cal dir que CATALUNYA SOCIAL s'adhereix de tot cor a l'homenatge.

Un company exemplar

Aquest company és la *Gaceta del Norte*, de Bilbao.

Qui escriu aquestes ratlles el veié, fa 25 anys, de bolquers encara, en una modesta estada del carrer de Ledesma de l'aleshores "invicta villa" biscaïna.

Els efectes de la desfeta militar del gran partit catòlic-tradicionalista tenien encara atuïdes les forces militants nostres. Els partits liberals i els socials, aprofitant tan llastimosa avinentesa, s'havien enyorit de l'aleshores modesta capital del Nord, i la dominaven grollerament. Era ben bé seva.

I aleshores aparegué *La Gaceta del Norte*. Fa 25 anys.

Val a dir que va fer entrada de cavall sicilià, però que en comptes d'anar afeblint-se i caure, va sostenir la primera embranzida i... encara perdura, feta cosa normal. I aquesta és la glòria major del nostre benvolgut confrare.

No es parlava d'autos a Espanya que ja ell en muntava un servei de Miranda a Bilbao per a avançar-se a tots els grans diaris bilbaïns en l'informació. Prompte passà a primera fila.

Les seves campanyes, plenes de seny i d'encerts i de foc, arboraren tot seguit als nostres defallits germans norteny.

Si avui Bilbao és nostra, a *La Gaceta del Norte* és degut.

En Feliu Elias no està per miracles

Es diu en llengua francesa *avoir une dent* per a significar una habitual malícia o antipatia contra alguna cosa. El senyor Feliu Elias guarda no pas una dent per al miracle, sinó tota la seva dentadura. El volum primer de *L'Escultura Catalana Moderna* que acaba de sortir, no ens diu res de nou mostrant-nos aquella especial quimera de l'Apa contra el món sobrenatural i les seves manifestacions. És un mal antic en ell, i tal vegada tots som una mica responsables de no haver-hi posat prou esment. Però ara em penso que és qüestió d'atendre degudament a la fòbia que pateix Joan Sacs, pel perill públic del contagi.

Per començar, jo entenc que convindria donar al senyor Feliu Elias tot l'honor que s'ha guanyat. La personalitat seva és triple, com la seva nomenclatura; però la tríplice personalitat va a dintre d'una sola persona. De manera que allà on va el crític d'art hi va també per força el dibuixant de sàtires, hi va el nebulós ideòleg. Quan els seus ulls es miren un objecte: quadro, catedral, palau o escultura, no ho mira solament un crític o un tècnic de la història de l'art; s'ho miren també un parell d'ulls d'imaginer pamfletaire i un parell d'ulls de fabricant, o tal volta revenedor, de falses doctrines estètiques i morals. Per això és que qualsevol encàrrec que a l'artista o al crític d'art es faci, resulta que hi pren part també el crític d'idees. I el no voler o no saber veure totes les dimensions d'una figura viva, que un nom i dos pseudònims no abasten a cobrir, porta complicacions com quan es presenten tres convidats a una casa en lloc d'un sol que hi esperaven.

Qui diria que un estudi històric sobre l'escultura catalana moderna pugui donar feina a la teologia dogmàtica i moral? Qui diria que és tot justament un *realista* que no admet sinó les coses que es veuen i toquen, el qui es precipita a dificultats espirituals les més espinoses? Sembla a primera vista que un crític *realista* — derivant aquest terme d'aquella *Pura Realitat* de què l'Apa tant ens parla (l'objectivisme cenyit a la sensació exclusiva) — en rebre la missió d'explicar l'escultura d'un país, no tindria altra feina que dreçar un catàleg objectiu, agrupant els autors, inventariant i classificant les obres; donar compte, en un mot, d'unes escultures que es veuen i es toquen i deixar-se de consideracions que no fossin sobre les propietats tangibles dels objectes que estudia. Deixar-se, per tant, de si hi ha escultures que fan o no fan o tenen o no tenen relació amb miracles.

Però ai! el Realisme decep els seus partidaris. Com a filosofia que és, suposa un pensament: una entitat immaterial. I debades el qui la professa es nega a reconèixer altres coses que les qui entren pels sentits. L'esperit invisible que ell porta es confronta amb l'esperit invisible que les coses reflecteixen, i havent començat per refusar el món suprasensible, vet aquí que hi topa de ple. Llavors s'enfurisma i s'indigna, com fa el senyor Elias, en el seu negar obstinat ço que hi ha per damunt o més enllà de la natura, quan se sent percutit per un agent escàpol als seus cinc sentits corporis.

I passa que quan el filòsof se sent ultrapassat en

una teoria de la Realitat Sensible que no abasta a explicar totes les realitats que ell sent, surt el pamfletaire per a intentar cobrir la deficiència, foragitant a insults les realitats invisibles i molestes. Quan a Joan Sacs li falla la teoria, surt l'Apa a fer caricatura. Així alternen l'historiador i el libellista en l'actual monografia de *L'Escultura Catalana Moderna* (1), com ahir en el *Simó Gómez* (2) i abans d'ahir en el *Benet Mercader* (3), biografies d'artistes catalans on amenitza la tasca del collector piadós de fets, obres i dades, la recol·lecció impia de velles calúmnies i blasfèmies de l'època.

Anant al més típic del volum que mereix avui la nostra atenció preferent, en la coberta del qual l'Arbre de la Ciència de Ramon Lull, emblema editorial, resulta una ironia amarga, trobem la dualitat quan acaba l'historiador (cap. VI, § 44, p. 135) de ponderar l'activitat i l'expansió industrial de la imatge religiosa afirmant el fet que "l'escultura religiosa catalana es troba arreu", i surt llavors l'antic redactor del *Papitu* a dir que: "l'èxit és tan gran que fins s'hi barreja el sobrenatural i algunes d'aquestes imatges són tan perfectes que fins arriben a fer miracles".

Frases que introdueixen a quatre planes d'autèntica sàtira iconoclasta i anticlerical, alhora *puritana* i *sans-culotte*, concloent amb l'emissió d'una nova doctrina sobre la moral de les imatges religioses, a les quals convé ésser *púdiques* i... no fer miracles.

Els problemes d'història eclesiàstica local i general, de doctrina i de moral, que les quatre planes 135 a 138 proposen a la urgent rèplica catòlica, a penes tinc espai ni temps per a enunciar-los, havent-hi al darrera de l'actual llibre les dues obres precedents, que també estan clamant per una resposta cristiana. Perquè ja allí la dèria antimiraculista del senyor Feliu Elias, esplaiada sobretot en el *Simó Gómez*, li fa subscriure, en voler descriure l'ambient intel·lectual i artístic de Barcelona a mig segle XIX, un inventari d'errors, heretgies i atacs vils contra coses sagrades, suscitant una llista de qüestions apologetiques per a donar feina no a un sinó a mitja dotzena de censors eclesiàstics. Basti saber que injuria la memòria del Venerable P. Claret reproduint odioses calúmnies i burlant-se dels seus "miraclets" (p. 25); reedita els atacs contra les aparicions de Notre Dame de la Salette i les enclou, com també les de Lourdes, dins d'una repugnant estadística de supersticions, d'embusteries i de fets contemporanis relatius a la maçoneria i a l'ocultisme (p. 27 i 28). Per a ell, tot això era *miraculisme*. Tot això, lo diví i lo satànic, la Verge Santíssima i Diana Vaughan, el miracle i la superxeria, tot ho estima igualment sobrenatural, tot resulta igualment contrari a la *Realitat Pura*. "Tant de sobrenaturalisme acaba per embafar", literalment exclama (p. 28), i certament tot En Feliu Elias és dins d'aquesta frase.

Cenyint-nos avui a les blasfèmies recents cal esmentar que amb un llenguatge de taverna malparla de la Dolorosa de la Parròquia de Sant Agustí, "que plora perquè hom li suprimeix certa processó", del

Jesuset de Praga, que "farà miracles a centenars", i del Sant Josep de la Muntanya, "el qual farà els miracles a milers", afegint que els Bisbes "que més s'estimen la bona escultura que l'escultura miraculosa" prohibeixen fer miracles i "deturen aquell desfermament de prodigis".

Ço que els bisbes deturen, sempre que convé, són certes formes supersticioses de culte, certes pràctiques alienes a la litúrgia, i tot intent de superxeria, però no pas els miracles. A l'irreverent rodolí francès que publica, retraient una burlesca prohibició dels miracles pel rei de França, podríem oposar una frase millor, que seria la fórmula exacta del pensament veritable d'En Feliu Elias i de tots els enemics de l'Omnipotència Divina:

*Defense est faite au bon Dieu
De faire de miracles en nul lieu.*

"Queda prohibit a Déu fer miracles". Vet aquí en síntesi la posició antimiraculista dels escèptics, materialistes i darwinistes, de la turbamulta d'heretgies agnòstiques amb què hem de conviure, de les quals ha dit Chesterton que limiten i neguen la llibertat de Déu. Això, ultra desmentir el realisme que professen, perquè els miracles contemporanis, els de Lourdes especialment, són realitats públiques i positives, tangibles i controlables per tots els cinc sentits corporals i per tots els microscopis de la ciència.

Suposa, doncs, el senyor Elias que per ordre episcopal cessaren els miracles de la nostra imatgeria religiosa moderna: "les imatges redevenen novament immutables com la mateixa fusta", i al sarcasme blasfem unint el greuge directe, afegeix que els escultors no renunciïn a la fama del miracle i l'exploten comercialment. Cita el cas del conegut senyor Castellanas que "posà a la seva botiga-obrador el nom enraonat de *La Milagrosa*", i ho il·lustra amb la descripció d'una caricatura de gust sacríleg que inseria fa anys un setmanari barceloní. El senyor Elias podia i devia saber que l'escultor Castellanas posà aquell rètol al seu establiment perquè s'havia especialitzat en la construcció de les imatges conegudes amb el nom de *La Miraculosa*, títol abreujat de la *Verge de la Medalla Miraculosa*, el model de la qual va ésser mostrat per la Mare de Déu aparellada a una santa monja paüla francesa, la Germana Labouré. Insinuar que es va escollir tal rètol per a significar que d'aquell taller sortien imatges que feien miracles, és una solemnnial infàmia.

No està per miracles; no pot veure imatges miraculoses, En Feliu Elias. Però, ai, tampoc no pot veure imatges no miraculoses! Encara que no suscitïn miracles, tampoc no perdona l'Apa el culte de les imatges. El sentiment religiós que inspira la clientela dels imatgers és "*prou descarrilat, prou tèrbol, i sobretot prou efeminat* (sic) *perquè agafi el caràcter d'una baixa idolatria, d'una iconofília més supersticiosa que ortodoxa*". Això, i altres greus coses llargues de copiar, ara que no tinc espai, diu del culte a Catalunya; quant a València, parla d'"*un catolicisme adalerat per ço que de tangiblement adorador hi ha en el culte de les imatges, que és allí més actiu que en el restant de les terres peninsulars on el culte a les imatges és tan fervent que gairebé espanta*" (p. 8).

Com ja veu el lector, l'historiador de l'*Escultura Moderna Catalana* barreja i confon dues matèries tan independents l'una de l'altra, com són el valor artístic de la imatgeria religiosa, i el culte religiós de les imatges. Ço que no es veu és la necessitat, per un historiador que es diu *realista*, de travessar la frontera de la seva missió i posar-se a fer la crítica del culte, analitzant els sentiments i la cultura dels fidels i de la clerecia, i fent ço que és força pitjor, la crítica del miracle. Però la intervenció de l'ideòleg sensualista i del pamfletaire en la present obra, al costat del tècnic d'art, és tan fatal, que tenint-hi espai i temps per a denigrar la imatgeria religiosa en general, confonent i barrejant valors i fent impossible, amb la dèria del *miraculisme*, la deguda claredat en els judicis crítics, no té espai ni temps per a esmentar les obres mestres de l'estatuària dels nostres grans artistes, aquells monuments gloriosos que són la joia de l'escultura religiosa moderna catalana: les *Verges* i el *Crist* d'En Josep Llimona, el *Jesús flagellat* d'En Clarà, el *Sant Francesc d'Assís* d'En Fuxà, i tantes altres.

En recordar la triple cara d'En Feliu Elias, no ho feiem pas per a trobar-ne cap de bona. Nosaltres no l'admetem l'excusa de la doble o triple personalitat, malgrat que la persona a voltes es desenrotlli en diversos aspectes, que no es superposen, sinó que es completen i encaixen els uns amb els altres. No hi ha més que un Joan Llimona, pintor o escultor o faci discursos, faci pintura religiosa o de paisatge o faci dibuixos moralistes; ho dic perquè veig que es va estenent la teoria inventada per l'Apa, dels dos Joan Llimona. Així com no hi ha més que un Feliu Elias, digui's Apa, digui's Joan Sacs, faci crítiques o biografies, caricatures o natures mortes, filosofies o pamflets. Un home, amb tantes cares i tantes màscares com vulgui, només té una ànima, i aquesta ànima, plenament responsable, davant de Déu i, humanament parlant, davant dels homes.

Creiem que és l'hora de parlar així, en trobar-nos a la vora, en proximitats mai sospitades, el misteri de la personalitat del llop sota la disfressa d'una personalitat d'ovella.

R. RUCABADO

(1) Feliu Elias. *L'Escultura Catalana Moderna*. Vol. I. *Procés evolutiu*. Enciclopèdia Catalunya. Editorial Barcino. Barcelona, 1926.

(2) Id. Simó Gómez. *Història verídica d'un pintor del Poble Sec*. Edicions de la Junta Municipal d'Exposicions d'Art de Barcelona. Barcelona, MCMXXIII.

(3) Id. Benet Mercadé. *La seva vida i la seva obra*. Publicacions de la Junta Municipal d'E. d'A. Barcelona, MCMXXI.

La justícia, explica Sant Ambrós, consisteix en conservar a cada cosa la seva naturalesa. I amos i obrers, filòsofs i polítics, o sociòlegs, no es poden apartar del cànon que dictà el dit famós Pare de l'Església, perquè tot progrés humà té per base i condició indispensable l'estudi i la interpretació de la naturalesa, fet sota la il·luminació dels eternals principis que portà al món Jesucrist, i que constitueixen la filosofia evangèlica, elevació sobrenatural de la misèria humana.

DR. TORRAS I BAGES

De Teixidor a Bisbe

El dia 4 del mes que som, la xamosa vila de Manlleu, abrandada de sant i patriòtic entusiasme, celebrà amb tota pompa el primer centenari del natalici del seu fill predilecte, l'Excm. i Rvm. Dr. Francesc d'Assís Aguilar i Serrat, bisbe que fou de Segorb, les sagrades despulles del qual, prèviament traslladades des d'aquesta ciutat a l'esmentada vila, foren enterrades a l'església parroquial de Santa Maria, que des d'ara endavant les guardarà com una preada relíquia.

Encara que amb motiu de tan faust esdeveniment alguns periòdics han recordat aquests dies els fets principals de la vida d'aquell gran manlleuenc, m'ha semblat que era de llei dir-ne quelcom als lectors d'aquesta revista, abans no en passi l'oportunitat.

* * *

Una de les coses que més crida l'atenció en llegir la biografia del Dr. Aguilar és veure que, com aquell altre català insigne i dilecte amic seu, el Venerable Pare Claret, del qual ell escriví la vida, de l'humil ofici de teixidor, que exercí quan era noi, fou enlairat a la dignitat episcopal per les seves excel·lents virtuts i la seva saviesa; essent aquesta una prova més de la perfecta igualtat que regna al si de l'Església Catòlica, la qual mai no ha fet diferència de classes en la concessió dels seus càrrecs i honors; car tingué per primer Papa un pobre pescador, al qual succeïren alguns altres de condició encara més humil, i igualment venera en els seus altars les imatges dels grans reis i reines que es santificaren en el tron, que les de senzills llauradors i modestes minyones de servei que amb les seves virtuts assoliren la mateixa distinció.

Per això fou molt oportú i digne de lloança que a la vila de Manlleu, que és un dels centres fabrils i industrials més importants de Catalunya, es tanquessin aquell dia totes les fàbriques i tallers, per tal que els obrers poguessin pendre part en l'homenatge que el poble en pes va retre a la memòria del bisbe preclar que, en eixir de l'escola d'instrucció primària, honorà amb les seves mans juvenívoles l'ofici de teixidor, amb el qual hagué de guanyar-se la vida, complint exactament els deures del treball i respirant sense contaminar-se gota l'atmosfera gairebé sempre moralment perniciosa de la fàbrica, fins que fou cridat per Déu al sacerdocí.

* * *

Responent generosament a la seva vocació, el jovecell Aguilar deixà l'art de teixidor pel conreu de les lletres i el brogit de la fàbrica per la relativa quietud de les aules del Seminari de Vich i de la Universitat de Barcelona, en les quals cursà amb gran aprofitament els estudis eclesiàstics i la carrera de Ciències.

Un cop ordenat de sacerdot, fou nomenat catequètic del primer dels esmentats centres docents, en el qual ensenyà deu anys seguits diverses assignatures; després fou cridat successivament a regir el Col·legi privat de Segona Ensenyança del reial lloc

de l'Escorial i els renomats Estudis Catòlics de Madrid i, més endavant, el Seminari de Còrdova, alternant l'exercici d'aquests difícils càrrecs amb les seves brillants campanyes periodístiques, fins que, per últim, fou nomenat per sorpresa Bisbe de Segorb, la qual enlairada dignitat acceptà a desgrat seu, i sols per no desobeir la voluntat expressa del Sant Pare.

En el decurs de la seva vida intensa i profitosa, plena de virtuts i de mèrits contrets davant de Déu i dels homes, es distingí principalment pel seu fervorós amor a la religió i a la pàtria, pel seu entusiasme pel progrés de les ciències i de les lletres, per la seva eficaç cooperació a la premsa catòlica, pel seu zel apostòlic per a la salvació de les ànimes, per la seva inexhaurible i heroica caritat i, sobretot, per la prodigiosa fecunditat de la seva actuació episcopal.

* * *

Encara que, com he dit abans, el jove Aguilar deixà l'ofici de teixidor, no per això volgué despendre's mai de la seva estimada llençadora, la qual guardà tota la seva vida com un perenne record del seu humil llinatge, i l'ostentava als ulls de tothom com el millor ornament de la seva pobra cambra; mentre, en canvi, tenia ben desades les nombroses condecoracions que li havien concedit, per tal que ningú no n'hagués esment. Heus ací un bell exemple de la profunda humilitat d'aquell bisbe tan eminent.

Però la seva llençadora no l'ostentava sola, sinó que tenia encreuada amb ella la seva ploma de periodista, la qual segons l'autoritzada opinió del savi filòsof Pare Ceferí González *era la millor del seu temps*; aquella ploma que, a guisa de llençadora d'una feina més noble i delicada que no pas la de teixir, feia córrer àgilment sobre el paper, bo i descabdellant el fil d'or de les seves lluminoses idees i dels seus profunds raciocinis i formidables arguments els quals tant enriqueixen els seus escrits.

De les moltes obres històriques, científiques, religioses, polítiques i de diverses altres matèries que figuren en la seva copiosa bibliografia, totes elles ben importants, només vull esmentar aquí, pel seu caràcter social, el Reglament pel Círcol d'Obrers Catòlics de Segorb i el Reglament pel Mont de Pietat i Caixa d'Estalvis de la mateixa ciutat, les quals institucions foren fundades per ell.

* * *

Jo, que tinc la satisfacció d'ésser compatrici del Dr. Aguilar i encara recordo, com si el veiés, la figura venerable del mestre Mn. Josep Casas, que li ensenyà les primeres lletres, que tan esplèndidament fruitaren; que tinguí l'honor de contraureu-hi amistat quan era Bisbe de Segorb i el goig de sentir mantes vegades els entusiastes elogis que feien d'ell els seus diocesans; que vaig compartir una pila d'anys les espinoses tasques del professorat amb el seu il·lustrat nebot, el Dr. Santiago Fossas i Aguilar, al Cel sia; i que si sóc viu ho dec, després de Déu, al

caritatiu auxili que em prestà una germana seva quan, essent noi, estava a punt de negar-me al riu Ter, m'he cregut en el deure de retre aquest tribut a la seva memòria, amb motiu de la celebració del Centenari del seu naixement, tribut ben migrat per cert, però fill de tot l'afecte i de tota la veneració, i de la més bona voluntat.

DOMÈNEC CABALLERIA I COLLELL

El Patronat Universitari

Qui representa als estudiants

Fóra injust si en començar aquestes ratlles no fes remarcar l'elogi que mereix l'actual ministre d'Instrucció Pública en la seva tasca renovadora de l'organització de l'ensenyança, que datava de més de mig segle, portada a cap amb bastant d'encert (encara que són de lamentar errors de tanta imoportància com el del text únic), i que ha realitzat la reforma tan esperada i discutida del Batxillerat.

En donar independència econòmica s'ha pretès, com diu el preàmbul del R. D. del 24 de setembre, cimentar en ella la nova organització, possiblement la d'una autonomia universitària, de les futures Universitats, a les quals es dona vida pròpia per tal que els elements pedagògics que avui es troben allunyats d'elles per manca d'elements, retornin a elles i puguin formar-se Universitats a l'altura de moltes de les estrangeres. Aquests ideals són impossibles d'assolir amb la uniformitat de la legislació antiga, que àdhuc impedeix d'organitzar curssets particulars de matèries no compreses dintre el pla oficial.

El ministre, comprenent la importància que es dona a l'estranger a la intervenció dels estudiants en les activitats de l'administració universitària i tenint en compte l'esperit de corporació que es nota entre els estudiants, ha intentat, com a prova, la representació de la classe escolar dintre el Patronat universitari que ha quedat fundat per l'esmentat R. D. (art. 5, p. 5), en el qual diu que serà vocal d'aquell patronat "un estudiant alumne de l'ensenyança oficial de l'últim any per cada Facultat, designat pels matriculats oficialment en aquell curs".

En organitzar-se l'esmentat Patronat de la Universitat de Barcelona, hem notat amb veritable sorpresa que s'ha constituït il·legalment, ja que la representació escolar segurament deuria haver estat designada a gust del claustre universitari sense cap mena d'intervenció dels estudiants matriculats oficialment, tota vegada que això era impossible degut al fet que en aquella data no estava encara tancada la matrícula oficial, que aquest any ha quedat oberta per R. O. del 25 de setembre fins el 15 del mes que som, i per tant poc podien ésser designats els vocals estudiants pels alumnes oficials, ja que molts d'aquests encara no estaven matriculats, i el dia designat (amb 24 hores d'anticipació) per a la reunió, era un dia en què la major part dels estudiants eren fora de la ciutat i les entitats escolars no havien comen-

çat encara la seva actuació per a poder donar vida i activitat a l'esmentada elecció.

No dubtem que el ministre d'Instrucció Pública, en assabentar-se de la impossibilitat en què ha deixat la Universitat de Barcelona als estudiants perquè legalment designin llurs representants en el Patronat Universitari, revocarà la designació feta oficialment sense la intervenció escolar. En altre cas esperem que les entitats escolars, i d'una manera especial la Federació Catalana d'Estudiants Catòlics que tantes vegades s'ha distingit per haver sortit en defensa dels drets dels estudiants, sabran una volta més sortir en defensa de la massa escolar que ha estat objecte d'aquest lamentable abús.

UN ESTUDIANT

Mestres i soldats

Les despeses d'Instrucció Pública i els pressupostos militars a la República Argentina

Copiem i traduïm del *Boletín del Museo Social Argentino* (corresponent al mes de setembre últim, any XV, entrega 63, Buenos Aires), el següent interessant solt:

Segons les dades de la publicació oficial del nostre Ministeri d'Instrucció Pública, la Nació esmerça en concepte d'ensenyament nacional i provincial en l'any 1924 la suma de \$ 184.123.349 m/n. En el mateix any el pressupost de guerra, incloses les lleis i acords extraordinaris, va pujar a la quantitat de \$ 68.399.155 m/n., és a dir, que tan sols s'eleva a la tercera part aproximadament del destinat al sosteniment de l'ensenyança pública en el país.

En conseqüència, cada habitant argentí, mentre aquest any va contribuir amb \$ 18,25 per als fins de la Instrucció Pública, aportà tan sols \$ 6,52 com a contribució individual al sosteniment de l'exèrcit. Com a una dada molt eloqüent és convenient de fer notar que en un sol any, el comprès entre 1923 i 1924, el pressupost d'Instrucció Pública registra un augment de \$ 17.000.000 sobre l'exercici anterior.

En l'any 1924 existien, segons la mateixa estadística, 52.270 mestres empleats en l'ensenyança nacional i provincial pública i privada. En el mateix any, l'efectiu de l'exèrcit fou de 28.348 soldats, o sigui que correspon quasi la proporció de dos mestres per cada soldat. A l'Argentina existeix, doncs, un mestre per cada 192 habitants, mentre solament té un soldat per cada 355 habitants.

També és molt convenient d'assenyalar com a una dada molt suggerent que en un sol any, el comprès entre 1923 i 1924, l'estadística ha registrat un augment en el país de 7.000 mestres.

UN EXEMPLE ENFORTIDOR

Les eleccions comunals belgues

Les darreres eleccions comunals belgues són interessants per a nosaltres, ja que hi lluitaren dos partits catòlics de forta organització.

Es clar que parlar avui a Espanya d'eleccions equival a parlar de coses gairebé ja desconeegudes i oblidades. Però, per això, potser poden tenir més interès aquestes notes, recollides en la nostra estada en aquell país, puix per als que enyorem la representació popular els comentaris a la dels altres poden calmar la impaciència de la manca de comentaris a les nostres.

* * *

A Bèlgica hi havia en les eleccions del dia 10 set llistes de candidats, proposades per set partits distints. Entre aquests destaquen per la seva importància: el partit catòlic, el democràtic cristià, el socialista, el liberal i el comunista.

Com es presentaven a les eleccions aquests partits? Quasi tots amb les forces dividides. Del partit catòlic se'n despreguà el democràtic cristià; del socialista, el comunista, i el partit liberal ha tingut desprendiments en candidatures administratives i d'altres etiquetes; i tots, desprendiments per la qüestió flamenca.

* * *

El partit liberal ha estat el que ha lluitat amb més braó, sobretot en les ciutats més importants i, sobretot a la capital del regne. Tractava de recobrar posicions perdudes, posicions que perd de fa anys.

Donava mitings, fixava pels carrers enormitat de manifestos orlats amb la bandera nacional, llançava proclames malparlant dels catòlics i dels socialistes governants, explotant el tòpic del no abaratiment de les subsistències, etc.

Tot això no ha donat cap resultat. El partit liberal no ha avançat un sol pas, i fins n'ha donat alguns endarrera.

Té sort, encara, el partit liberal de comptar entre les seves files homes de la categoria i de l'aurèola gloriosa del Burgmestre de Brusselles, el gran Adolf Max, l'alcalde heroic de la invasió alemanya i que avui regeix la ciutat. I amb prestigis d'aquesta altura, el partit s'arrapa més que sobre programes, sobre persones i influències personals.

* * *

El partit catòlic fa temps que està dividit. Les seves tendències excessivament conservadores—segons els dissidents—feren separar una part del partit, que es constituí en partit nou, sota el nom de partit democràtic cristià. Compta amb figures de prestigi i amb homes molt treballadors.

En aquestes eleccions ha portat a cap una propaganda molt intensa, a base, sobretot, del règim escolar desenrotllat pels governants belgues; i ha tingut el bon gust i la discreció d'exposar el seu programa i de censurar l'obra dels altres, però sense baixar a la tasca menuda i atribiliària a la qual

s'arriba quasi sempre entre partits despresos l'un de l'altre.

Ha donat mitings en abundància; ha recollit tots els aspectes de la vida municipal en els quals han flaquejat els catòlics, liberals i socialistes, i ha anat a la campanya amb noblesa i altesa de fins. L'èxit no l'ha acompanyat, sens dubte perquè en un Estat petit i de vida política intensa com Bèlgica, les eleccions comunals són millor a base de realitats i grans problemes nacionals que no de problemes pròpiament de les ciutats.

I davant d'aquests problemes, i, sobretot, davant de la situació financiera de Bèlgica i de la tasca del Govern, els ciutadans belgues s'han deixat impressionar poc per problemes més petits.

Poc mal ha fet, doncs, aquest partit democràtic cristià al partit catòlic, encara que sigui cosa de lamentar la divisió.

* * *

El partit socialista és el més castigat en aquestes eleccions. I no certament quant al nombre de candidats triomfants, sinó quant a la guerra que li fa el comunisme i que arriba dins les files del propi socialisme.

Molts socialistes belgues no se saben avenir encara de la gesta dels seus ministres, amb Vanderelde al cap, traspasant a una companyia particular els ferrocarrils belgues que tenia l'Estat i que tant profit li donaven. Amb tot i haver passat mesos, les polèmiques sobre l'assumpte continuen encara.

* * *

I la qüestió flamenca?

Però és que no està resolta? No, efectivament; però la cooficialitat de les dues llengües, llur admissió arreu (excepte en les esglésies de Gant, Anvers, etcètera, on tot s'escriu en flamenc) ha atenuat molt la qüestió.

No s'ha donat míting (sobretot pel partit democràtic cristià) durant aquestes eleccions comunals en terres del centre i de la Bèlgica flamenca, en el qual els oradors no alternessin els discursos en ambdues llengües. I així, poc a poc, esperant mides d'Estat que encara vindran com la de les llengües, la qüestió deixa d'ésser qüestió. Oh, quina comprensió de la realitat!

* * *

Resultat, que el partit catòlic serva les posicions; que no hi ha modificacions en els quadros de l'opinió política en general, i que si algun avenç cal notar és el del partit catòlic el qual encara guanyarà molt més si sap servir fins al final el seny amb què porta qüestions vitals com la del sanejament de la moneda.

Al cap i a la fi, les eleccions comunals a Bèlgica s'han considerat sempre un pla de lluita anunciadora de l'estat dels partits per unes eleccions generals.

JOSEP M. GICH

La dignificació del cant religiós

Mentre la secció d'homes de l'Orfeó Català, sota la direcció del mestre Millet, un dels músics més rics d'espiritualitat de la nostra terra, cantava la missa del Papa Marcel de Palestrina el dia de la inauguració del temple de Sant Josep Oriol, jo observava atentament els fidels que acudiren a les cerimònies religioses... Hom diria que els cants sublims de Palestrina els havien transportat lluny de la terra. Si els cantaires s'adonessin de la influència que exerceix la música damunt el poble, potser no s'atrevirien a cantar composicions tan carrinclones.

Certament que s'ha aconseguit bandejar del temple molta música profana, però dissortadament no s'ha fet encara tot el que calia fer.

Totes les coses que destinem a l'esplendor del culte, haurien d'ésser ben nobles i ben dignes.

No compremem quina necessitat hi ha de cantar música mundana havent-hi músics genials que ens han llegat misses, motets i corals meravellosos. És evident que les produccions dels grans mestres requereixen un estudi especial; però, per què no ens hem d'esforçar tots a depurar els cants religiosos?

Aneu a les parròquies i veureu que quan celebren l'ofici el temple és gairebé desert. Com es canta la missa? Sentiu la majoria de les vegades una confusió de veus que no sabeu ben bé si canten o gemeguen. Quasi no hi ha ningú que sàpiga vocalitzar. Sembla que tothom tingui dret a pujar dalt del cor i cantar sense cap mena de preparació.

Encara se senten cantar en algunes esglésies els tenorets amb veu afemellada. No hem comprès mai per què l'home ha d'imitar la veu feble i esprimatxada de la dona.

Ah! si els cants fossin sublims com s'ompliria de llum l'esperit dels fidels!

Per què no hem de fer cantar el poble? Diu Sant Agustí que els que canten són envaïts de la joia que els causen les paraules dels divins càntics. El cant omple l'esperit de serenitat. Si doneu una alegria sobtada a un home, veureu com es posa a saltar i a ballar. L'esbojarrament no fa florir mai una cançó a flor de llavi. L'home canta quan el seu cor és ple de pau.

Diu Sant Bernat en una lletra adreçada a un abat, que el cant ha d'ésser ple de gravetat, sense blaneses ni asprors. Ha de plaure a les oïdes per arribar al cor; ha d'esvair la tristesa i aquietar la ira, i en lloc d'abandonar el sentit de la lletra l'ha de fecundar; car la gràcia espiritual perd la seva força, quan distreta per la frivolitat del cant, no sent la saludable influència del text i quan s'aplica més aviat a modular sons que a fer penetrar el sentit pregon de totes les coses.

Els sons harmònics exerceixen una gran influència damunt el nostre esperit. Plató i Ciceró ja ens parlen d'aquesta influència.

Ah! si poguéssim exhumar les antigues melodies del cant gregorià. Aquest cant té un caràc-

ter hieràtic tan remarcable que encara ningú no l'ha superat.

Moltes de vegades en penetrar al temple, si he sentit descabdellar algunes d'aquestes melodies, he aclucat els ulls i he submergit el meu esperit dins un mar d'harmonia.

Quantes cançons populars tenen per origen el cant gregorià. El poble ha pres la melodia a l'església, i quan ha passat pel seu esperit ha brodat dels seus llavis innocents d'una manera nova. No ens seria difícil de trobar algunes antífones gregorianes que han servit per a pastar la nostra cançó popular.

Fins el segle XV el cant pla ha estat l'única música que ressonava sota les voltes dels temples.

L'art musical féu alguns progressos i les melodies litúrgiques foren substituïdes per composicions originals. La música religiosa es va corrompre. Es varen compondre misses, oratoris, càntics, corals, que revelaven un avenç des del punt de vista de la tècnica, però que no deien res a l'esperit.

Cap de les obres que s'han escrit d'ençà del segle XVI no pot superar el cant gregorià.

Certament que la música d'aquells temps tenia una gran sonoritat; però era buida. El cant religiós al segle XV fou desfigurat pels abusos del contrapunt.

El Concili de Trento va salvar el cant pla. Donà normes concretes que tingueren una gran eficàcia.

Palestrina fou el primer músic que es va sotmetre a les noves prescripcions. Acabava de compondre una missa a cinc veus, plena d'enigmes musicals. Al segle XVI predominava la música sària. Els músics posaven de relleu la seva tècnica i la seva ciència musical, però deixaven de banda l'esperit. Palestrina fou gran perquè va escoltar la veu assenyada i paternal de l'Església.

Sembla increïble que un músic tan genial estigui gairebé oblidat. Certament que el benemèrit Orfeó Català ha popularitzat la gran missa del Papa Marcel, però va produir també altres obres de gran valor musical.

Tres cents anys després de la seva mort, l'abat Baini publicà les seves obres i en féu un estudi complet i acurat. El savi abat no va aconseguir, però, que fossin divulgades i conegudes les obres del gran compositor. Editorialment la publicació va ésser un fracàs.

Palestrina deixà més de dues centes composicions, i gairebé no coneixem res d'ell.

El mateix ha succeït amb Victòria, que adoptà l'estil de Palestrina. Aquest gran compositor fou nomenat mestre de Capella de l'Església de Sant Apollinari de Roma. Qui no s'ha emocionat pregonament sentint cantar l'Oh magnum misterium de Victòria? Com és possible que aquestes meravelles siguin bandejades del temple!

Les obres de Victòria foren dedicades al Papa Gregori XIII.

Qui es recorda també d'Allegri, al qual el Papa

Urbà VIII va obrir les portes de la capella pontifical? El Miserere d'Allegri, diu En Millet, és l'esbatec, murmuri de congoixa de la humanitat conscient de la seva misèria; atterrada davant la justícia divina, clamant misericòrdia.

El segle XVIII és sens dubte l'època musical més fecunda, però malgrat els genis d'aquella època jo segueixo lloant les belodies gregorianes.

Treballem, germans, per a bandejar de la casa de Déu la música buida que ensopeix l'esperit en comptes de desvetllar-lo.

Fem cantar el poble. El cant uneix els esperits i ens allunya de la pols de la terra.

Cantant sota les voltes del temple, el nostre esperit estendrà les ales i ens acostarà a Déu.

Deixem la música profana per als espectacles mundans. Al temple tot ha de fer olor de puresa i de santedat.

Les melodies gregorianes ens donaran una espiritualitat més aguda, i sentirem un goig tan inefable com si ja estiguéssim allunyats del traït del món i de les impureses de la vida.

J. CIVERA I SORMANI

Jubileu de l'Any Sant

ACUDIM-HI TOTS!

El venerable i zelosíssim Pastor de la gran diòcesi barcelonina va reunir en el seu palau el dilluns, dia onze, els representats de totes les entitats catòliques per a assabentar-los que havia resolt que el darrer diumenge d'octubre, dia 31, es celebrés a Barcelona la processó per a guanyar les indulgències del Jubileu de l'Any Sant.

Els salons del palau episcopal s'ompliren d'una selectíssima concurrència que s'assabentà amb fonda complaença de les disposicions preses a aquest sant objecte pel nostre savi Prelat, i escoltà devotament la seva fervorosa invitació a un acte la importància del qual excedeix a tota ponderació.

El doctor Miralles es sentí animat i confortat en veure l'entusiasme que prompte abrandà el cor a tots els concurrents per a treballar per l'èxit de la processó general del Jubileu, que tot fa preveure que serà esclatant.

Que així sigui, hi està interessat l'honor dels catòlics barcelonins.

Es tracta de la causa de Déu i és l'Església de Déu la que sofriria les conseqüències d'un fracàs.

Es el Pare Sant, és el magne Pius XI, qui obrí les portes de l'Any Sant i qui invità tots els catòlics del món a lucrar les gràcies extraordinàries del Jubileu, i és a ell, a Pius XI, a qui els catòlics barcelonins realment desairarien no acudint a la processó del 31 d'octubre.

I és al nostre estimadíssim Pastor a qui fariem un greuge inqualificable desoïnt la seva ferventíssima veu i no acceptant la seva paternal invitació d'acudir al grandios actiu públic de fe que ell prepara.

I som també nosaltres els més interessats i els

més afavorits en anar-hi, per les gràcies immenses que anem a guanyar. Acudim-hi, doncs, tots!

Que no n'hi falti cap!

Adhuc els catòlics que tingueren la felicitat de lucrar personalment a Roma el Jubileu de l'Any Sant, tenen ara el deure d'acompanyar els seus germans de Barcelona en aquest solemne acte d'afirmació de la fe i de públic exercici de la pietat.

Que el nostre sol·licit Pastor es vegi, en tan solemne manifestació de pràctica cristianitat, rodejat de tots quants fills seus el respecten i l'estimen.

Que Barcelona catòlica es mostri digna del seu passat, ferma en el seu present i forta i serena de cara a l'esdevenidor.

Una manifestació esquifida, fóra una batalla perduda.

Davant per davant d'una generació afeblida en la fe, covarda en confesar-la, minada per l'escepticisme, tocada de modernisme, adalerada de plaers, dominada per la sensualitat, que ha substituït les funcions religioses per les sessions de cine i la modèstia cristiana pel desnú pagà; convé, urgeix, com una protesta contra tot això i una afirmació de tot quant s'hi oposi, que la processó del Sant Jubileu sigui semblant a un alçament popular cristià, seriós, imponent, piadosíssim.

Cal dir i recalcar que és la pietat la nota característica dels actes del Sant Jubileu.

I, sobretot, cal imbuir-se bé de les instruccions i de l'esperit que el nostre senyor Bisbe ha donat i ha inculcat, per tal que es lucrin degudament les indulgències del Jubileu de l'Any Sant el propi diumenge, dia 31 del present mes.

La indústria de les «revues» i llur vergonyós reclam

Aquest diumenge (17 octubre) va ésser vist en alguns carrers i avingudes de Barcelona, el més escandalós dels trucs de propaganda que han llançat fins ara els explotadors d'aquestes fires abjectes de carn humana que s'han posat de moda de fa cinc anys: les *revues* o revistes tipus Principal Palace. Era un camió automòbil, passejat a marxa lenta, guarnit com carrossa de cavalcada, duent en triomf la figura gegantina d'una dona, en cartró o altra matèria, desabillada exactament igual, segons els cartells i fotografies que, vulgues no vulgues, arreu t'exposen davant dels ulls, com surten les actrius i comparses en aquestes bacanals escèniques. Aquella escandalosa carrossa, que ofenia greument l'honestat dels cents i mils de vianants que es trobaven obsequiats amb tan desagradable sorpresa, constituïnt segurament el cas més cínic que a la nostra ciutat es pugui recordar en matèria de desvergonyiment públic, era l'anunci d'una de les *revues* que s'estan representant aquestes nits.

No sabem ja amb quin altre infame ressort de propaganda ens vindran els empresaris sense consciència ni ànima. És inútil que les persones decents s'abstinguin d'assistir als espectacles d'orgia, i que ni de lluny s'acostin als prostíbuls anomenats teatres on l'empresari canvia la saturnal contra pes-

setes. Un quotidià il·lustrat, no tenim per què minvar la seva fama: *El Día Gráfico*, ha devingut l'òrgan fotogràfic de les revues; a cada una que s'estrena publica una doble fulla amb tots els quadros plàstics de la creació venèria, i després, d'aquestes fulles se'n fa un tiratge a part, que s'enganxa profusament per les cantonades, i així tothom, homes, dones i criatures, poden edificar-se en aquesta educativa exhibició. Després, han vingut els cartells a mida natural, amb l'efígie descarada, visible de lluny, de l'ídola protagonista: la Venus en la seva més invereconda i carnavalesca actitud. Sols mancava el clou inèdit de la carrossa amb quadros plàstics.

Es hora que s'aixequi contra la indústria de les revistes, i contra llurs mitjans, més obscens cada dia, d'expansió i propaganda, l'acció enèrgica dels addicte següidors de la moral cristiana.

Notes i comentaris

Quatre membres del Parlament britànic, Sir Frank Nolyson, Mr. Robert Boothby, el tinent coronel T. C. R. Moore i el capità R. C. Bourne, fa poc realitzaren un viatge d'estudis a Rússia. Cal que els catòlics tinguem en compte les consideracions interessants que fan els al·ludits, per a no formar-nos idees equivocades de l'estat actual del bolxevisme rus.

"La revolució del 1917 ha arrelat massa per poder considerar-la com cosa merament transitòria. No hi ha cap dubte que el Govern actual de Rússia és estable i durarà llarg temps."

"Tots els que tenen alguna autoritat o prestigi per judicar sobre aquest punt, estan totalment d'acord respecte de la quasi estabilitat de l'actual Govern... però s'ha de tenir en compte que la Rússia d'ara no és la Rússia que fa poc podíem anomenar la Rússia de les matances en absolut desordre."

"El sistema que avui domina a Rússia no és el comunista tal com s'entén ordinàriament, sinó més bé una autocràcia: *La verdadera dictadura del proletariats no és en realitat més que una verdadera dictadura sobre el proletariats.*"

"Avui existeixen dues formes d'activitat governamental dignes de reprovació: 1.ª Que la justícia fins ara no ha estat més que una pura farsa, i que encara no té actualment més base que el criteri de les conveniències polítiques. 2.ª Que la policia secreta o la G. P. U. continua, com en temps passats, valent-se de mètodes de terrorisme vertaderament inqualificables."

Pel que es veu, les conclusions a què ens porten totes les investigacions imparcials que s'han fet a Rússia, per homes estudiosos, són aquestes: tot el dolent que subsisteix a Rússia és degut al malarat comunisme, i tot el bo que resorgeix, poc a poc, a mida que el govern s'aparta dels sistemes comunistes, és degut a les disposicions que encaminen Rússia a prendre novament la fesomia d'un poble qualsevol de constitució capitalista, amb diferències gairebé insensibles.

***

Una revista humil i sincera, que ha caigut a les nostres mans, diu que a les portes i façanes dels cinemes s'hauria d'escriure aquest rètol: *Perill de mort.*

Molts *suïcidis* tenen llur origen en el que s'ha vist en el cinema. Una bona part de *crims* són imitació del que s'ha contemplat en la cinta del cinema. *Drammes passionals* que es desenrotllen a l'escalf d'escenes immorals, *corrupció sensualista*, desmoralització de les mases, pèrdua absoluta del sentit moral i altres velleïtats, tenen llur origen en el cinema.

Un escriptor definia el cinema amb aquestes paraules: *Escola superior del criminalista, perill per a les consciències, metzina per a la castedat i l'esperit cristià.*

En el cinema es veuen prodigar petons, abraçades, mirades lascives, llibertats desmesurades entre les persones d'ambdós sexes.

Si això ho veiéssim des del balcó de casa nostra, una hora, dues, tres, quatre, cada dia, totes les setmanes, quina determinació prendriem?

Ens queixem de les escenes immorals al carrer, en els barris baixos, i, per altra part, nosaltres mateixos concorrem a llocs on no es contemplen sinó escenes que repugnen als nostres costums i a la nostra educació i dignitat.

Sobre la decència cristiana

NO CALLAREM MAI!

Les campanyes de CATALUNYA SOCIAL per a promoure la decència cristiana i contra els abusos de la moda indecent, ens han valgut innumbrables felicitacions i satisfaccions tan plenes com la de veure copiats amb elogis articles sencers del nostre setmanari en les fulles parroquials. Res no podia afalagar-nos tant com aquesta indirecta però pleníssima i autoritzada aprovació de les dites campanyes.

No hem pas d'amagar que algunes persones (molt comptades) ens han fet observacions respecte la persistència en el tema i la virior amb què el tractem. Per a aquestes persones hem escrit a dalt: *No callarem mai!*

Tampoc no calla el Papa, i fins que ell no calli...

Recentment, Pius XI, amb motiu de la solemni beatificació d'un màrtir francès, Pinot, rector de Louroux, ha pronunciat uns quants mots fortíssims, que valen per una Encíclica, contra els que profanen la decència cristiana.

I cal fer notar que aqueixes paraules pontificies semblen encastades en el discurs del Papa com a la força, com a cops de martell, per tal d'aprofitar l'ocasió a fi i objecte de condemnar, altra volta, els qui "*profanen la decència, la vergonya i la modestia cristianes*".

El Papa se'ns mostra indignat d'aqueixos mals cristians, i els blasma, i els condemna, i proclama el deure sagrat que tothom té de respectar el patrimoni moral del poble cristià.

Aqueixa insistència del Papa, és la nostra insistència.

Aqueixa virior del Papa, és la nostra virior.

I mentre el Papa no calli, tampoc no callarem nosaltres.

A. Z.

D'ací i d'allà

Sembla que els diaris haurien d'ésser poderosos auxiliars dels historiadors.

S'equivoquen els que creuen això.

Pobre de l'historiador que volgués documentar-se llegint la premsa!

Els nostres diaris, exceptuant una petita minoria, no són altra cosa que una botigueta.

En els diaris comarcals s'hi troba molta més espiritualitat que en alguns que es publiquen a Barcelona.

La nostra premsa, parlem en general, és la més provinciana d'Espanya.

Comencem per no tenir periodistes.

No saben mai el que passa més enllà de la frontera, però en canvi recullen i comenten la petita anècdota.

La *Vanguardia* no és altra cosa que un magatzem desordenat de notícies.

En l'aspecte ideològic és més provinciana que els diaris que es publiquen en ciutats de quarta categoria.

El *Noticiero* no el podem censurar en aquest aspecte, perquè no ha tingut mai cap ideologia.

Es un diari que fa olor de sabater d'escaleta.

I quin goig faria dins una vitrina, en mig d'una col·lecció de fòssils.

* * *

En un cinema de Barcelona es projecta una pel·lícula, que si l'hem de judicar per les fotografies que estan exposades al vestíbul, és de les pel·lícules més infectes que s'han projectat a Barcelona.

No obstant, la sala és plena de senyores i senyoretetes.

Si aquesta pel·lícula es projectés en un cinema del Paral·lel, les senyores no hi anirien, però projectant-se en un saló elegant, no existeix cap perill.

Quan un hom seu damunt una butaca ben flonja, pot presenciar les immoralitats més grans sense esverar-se.

El cas és pecar amb elegància.

* * *

Diuen els diaris de Nova York que ha estat prohibit el *Charleston* perquè s'ha comprovat que és perjudicial per a la salut.

Quina llàstima! Ara que s'anava estenent entre nosaltres aquest ball que convertia les donzelles que el ballaven en figures grotesques.

Com més ridículs siguin els balls, millor.

D'aquesta manera els partidaris del ball potser comprendrien que el ballar és una cosa molt lletja.

Per a ballar en caràcter els balls americans s'ha de portar un vestit de plomes i un anell al nas.

Mai no podien sospitar els negres que les nostres donzelles acceptessin uns balls grollers i antiestètics, que són la negació de la bellesa.

Pobra Europa! Amèrica envaeix els pobles llatins.

No som altra cosa que una sucursal d'Amèrica.

* * *

Es treballa molt activament en les obres de la Plaça de Catalunya.

Aquests dies s'ha treballat desesperadament.

Es veu que tenen tantes ganes d'acabar-les que fins es treballa en diumenge.

No s'ha trobat encara la pilota que hi havia al cim d'una de les columnes de cinc pisos.

Què hi posarà el senyor Nebot en substitució d'aquella pilota que feia tant de goig dalt de la columna?

Ecco il problema.

El millor que podria fer és obrir un concurs perquè tothom hi digui la seva.

Nosaltres, si fóssim consultats, hi posaríem el senyor Nebot, reproduït en pedra, naturalment.

No es pot negar que mereix l'admiració de tots els ciutadans.

D'una plaça gran, n'ha sabut fer una plaça petita. O millor dit dues places.

Els passeigs laterals seran per als transeünts i la placeta central servirà perquè els diumenges a la tarda hi vagin les mainaderes amb els respectius promesos a menjar cacauets.

NO POT MANCAR A CAP CASA

LA PARAULA CRISTIANA

Revista mensual: 100 pàgs. de text

Subscripció: Un any, 25 ptes.

Mig any, 15 ptes.

Número solt, 2'50 ptes.

Administració: C. dels Angels, 22 i 24

BARCELONA

El que passa

ESPANYA ENFORA

La vaga minera anglesa, que a primers de mes semblava resolta automàticament, torna de sobte a reviscolar-se, si bé cada dia són més els obrers que reprenen el treball. L'aspecte violent que la vaga ha pres en algunes regions mineres no tendeix pas a generalitzar-se. El cap del partit obrer anglès, Ramsay Mac Donald, se'n va a passeig per les regions del Sahara, i els soviets russos, degut a la política d'aproximació a la Gran Bretanya que anotarem en la passada crònica, han avisat als minaires vaguistes que no comptin més amb els seus quantiosos auxilis pecuniaris. La nova tàctica dels directors de la vaga sembla que és allargar-la fins que l'encariment dels carbons anglesos tempti els amos de les mines a treballar-les sota condicions favorables als obrers minaires.

En l'alta política anglesa cal registrar dos fets importants: la reunió dels caps dels Dominions, o sectors del gran imperi, per tal d'afermar els comuns lligams i presentar un sol front en totes les qüestions internacionals presents o latents; i el decidit propòsit del partit conservador anglès de provocar

una modificació en la constitució secular anglesa que lliberi la Gran Bretanya del perill d'una política social esbojarrada. El mitjà pràctic serà, probablement, la rehabilitació de la Cambra dels Lords, virtualment anul·lada pel partit liberal anglès en triomfar del partit conservador, d'una manera que semblava definitiva, alguns anys enrrera.

La constitució anglesa, que més que un codi formulista és una tradició vivent, no serà modificada més que d'una manera parcial i en el que sigui estrictament necessari. A Espanya quan es parla de modificar la Constitució, que és un codi purament formulista, ja es pensa en tirar tota la legislació en orris i posar sobre la taula de l'Assemblea Constituent (amb lletres majúscules), totes les qüestions divines i humanes relacionades, de prop o de lluny, amb el govern dels pobles.

Tanquem aquesta crònica adjuntant als fets significatius que respecte al nou bategar dels temps assenyalàvem en la crònica passada: el viatge de Poincaré a l'Alsàcia Lorena per estudiar personalment la solució equitativa del conflicte regional allí existent; l'arranjament amistós de les reclamacions dels béns dels Hohenzollern a Prússia; la participació del partit germànic en el nou govern txecoslovac, la renúncia de Rússia a la Bessaràbia; les bones relacions de Polònia amb Rússia i amb Alemanya, etc.

J.

Espurnes

L'historiador protestant William Cobbet fa el resum dels seus estudis sobre els caps de la pretesa Reforma del segle XVI, en els termes següents: "Mai no veié el món reunits en un mateix segle tants homes PERVERSOS com Luter, Calví, Zwingli, Enric VIII, etc. L'únic punt de doctrina en què estaven d'acord, era la INUTILITAT DE LES BONES OBRES, i llur vida ofereix una distingida prova de la sinceritat amb què practicaven aquest principi". (*Hist. de la Reforma Protestant*, cap. VIII, número 200). (Del Protestantisme davant la Bíblia).

Nosaltres, per la nostra part, direm com a comentari: No és mal sastre el que coneix el drap.

***

La dona de García Moreno suplicà al seu marit que donés un banquet als ministres de les nacions estrangeres, i després d'haver-se deixat convèncer, li contestà que donaria un esplèndid banquet, però que dissortadament no tenia diners disponibles.

—No et preocupis— li digué la seva dona, —jo conseguiré els diners.

A les poques hores tenia el President de l'Ecuador la suma, i de seguida donà ordres reservades als seus subalterns.

Arribat el dia del banquet, García Moreno volgué que la seva esposa admirés per endavant l'arranjament del saló, i donant-li el braç l'acompanyà al lloc preparat.

Els diners havien servit per a comprar llits con-

fortables, i els convidats eren els malalts que els ocupaven, per a guarir llurs nafres i dolences.

Ara ens expliquem per què la Maçoneria ha combatut sempre, fins després de mort, l'esclatit President de l'Ecuador.

***

Uns professors i alumnes d'Umbria (Itàlia) han iniciat el projecte de contribuir cada u, amb la quota de dues lires, a erigir un far elèctric al cim del mont Subasio, a honor de Sant Francesc d'Assís. En la columna s'hi llegirà aquesta inscripció: "A Fra Francesc, els seus més petits germans d'Umbria aixequen aquest far perquè la seva espiritualitat ompli d'amor, revisqui després de set cents anys en el diví silenci de les nits i la seva memòria conforti i guïi els misers perduts en els errors i egoismes mundans".

Es cert que una part del món vol perdre's voluntàriament, però conforta l'esperit de contemplar els homes de bona voluntat, seguint l'exemple dels grans homes de l'Església Catòlica, que són norma d'una vida recta, honrada i justa.

***

Els catòlics de Panamà estan d'enhorabona per l'e-recció a l'Arquebisbat del cap de l'Església de la dita República, i aquest magne esdeveniment fou celebrat amb un àpat que el President oferí a l'Il·lustríssim Arquebisbe panameny.

Noticiari

ESPANYA

—Un Reial decret modifica la regla primera de l'article novè del Reglament electoral de vocals del Consell del Treball, aprovat per decret del 5 de març, en el sentit que, havent-se observat que la gran majoria de les associacions obreres inscrites en el Cens de 1920 i les que consta que han sol·licitat la seva inscripció últimament, durant el període obert per reial ordre de març de 1926, no compten amb més de 500 associats, per què, segons el règim establert anteriorment, cada una d'aquestes societats solament tindrà un vot, i no existint així dintre d'aquest grup cap proporcionalitat entre el nombre de vots i el d'associats; i que, per altra part, menys de cents obrers agrupats en deu associacions petites, tindrien dret a tenir un vot com 500 obrers que constituïssin una sola associació, s'estableix que les societats obreres tinguin dret a un vot, quan el nombre d'associats sigui major de deu i no excedeixi de vint, i a un vot més per cada nova desena o fracció de desena, continguda en aquell nombre.

—A Rafal (Oriola) s'han inaugurat un barri obrer de vint-i-una cases, que ja usdefruitien els socis del Sindicat Catòlic que les ha construïdes.

Els socialistes tot s'ho gasten en xerrar i els nostres obrers en obres de profit.

—L'Hospitalitat de Nostra Senyora de Lourdes ens participa en atenta carta que per tal de fomentar les peregrinacions al famós Santuari pireneic, ha creat unes llibretes d'estalvi que permetin, insensiblement, fer-se amb un bitllet de pelegrinació anyalment. Cal entendre's amb la H. N. S. L.

Ens sembla un projecte encertadíssim.

—A fi i efecte de donar totes les facilitats possibles als nombrosos vells que reben mensualment l'import de llurs comptes de capitalització del retir obrer i les bonificacions extraordinàries procedents del recàrrec sobre les herències entre parents des del cinquè grau col·lateral, inclusiu, o entre persones sense vincle de parentesc, la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha acordat que, ultra les hores normals de despatx, de deu a dotze i de tres a cinc de dilluns a divendres, i els dissabtes de deu a dotze, a l'Agrupació d'Assegurances Socials (carrer de Junqueres, 2, baixos), poden els obrers vells ja esmentats, cobrar l'import de les quantitats que els correspongui, tots els dissabtes, de tres a cinc de la tarda, i els diumenges, de deu a dotze del matí, a l'Oficina central de la Caixa de Pensions (Via Layetana, 56, A).

—En complir-se el tercer aniversari de la implantació oficial per l'Estat del Subsidi Maternal, la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis es complau a fer públic que del 15 d'octubre de 1923 al 14 d'octubre de 1926 s'han satisfet per la seva mediació, 11.831 subsidis de maternitat, que, a raó de 50 pessetes cada un, fan un import total de 591.550 pessetes, xifres altament satisfactòries que resumeixen l'extensa obra de protecció social efectuada a Catalunya i Balears per l'esmentada Caixa en la seva qualitat de col·laboradora de l'Ins-

titut Nacional de Previsió a favor de les obreres que, essent afiliades al règim de retirs obrers, han donat a llum durant els tres anys transcorreguts.

—En la inauguració del curs de l'Escola Social, en el Ministeri del Treball, el nostre distingit amic En Pere Sangro i Ros de Olano ha pronunciat el discurs inaugural declarant el que significa l'Escola, la tasca realitzada i els projectes per a l'esdevenidor, nega que l'Escola constitueixi un organisme burocràtic més, ni que tracti de restar cap fur als ensenyaments universitaris.

El senyor Marvà ha advocat per la creació de Museus socials, complement de la tasca que realitza l'Escola, i que existeixen arreu del món.

El senyor Andújar ha exposat el seu criteri de neutralitat referent a l'actuació de l'Escola, i ha declarat obert el curs en nom del ministre del Treball.

ESTRANGER

A la Cambra de diputats de Nova Orleans, en una discussió violenta, a falta d'arguments es dispararen revòlvers. Resultaren tres diputats morts i altres de ferits. Les tropes substituïren als diputats, que foren bandejats del palau.

—En el Consell d'administració de l'Oficina Internacional del Treball, el delegat polonès senyor Sokal demanà i s'aprovà que es constitueixi una comissió del Consell composta de tres membres de cada grup, per a fer una enquesta sobre la situació efectiva dels obrers en cada Estat, respecte a la legislació sobre l'horari de treball i la seva aplicació i proposar al Consell la manera d'accelerar la ratificació dels convenis relatius a les vuit hores.

—En les últimes eleccions municipals belgues hi ha hagut poblacions en què la candidatura ha estat purament femenina, i ha triomfat, naturalment.

A aquest pas caldrà canviar tot ço que abans distingia els sexes.

Hom copsa bé l'avantatge que les dones es posin les calces ara que no porten ni pantalons ni faldilles...

—S'ha establert un aula de periodisme a càrrec del Dr. Eberth en la Universitat germànica de Leipzig.

—En la conferència final del Consell Executiu de la Federació Americana del Treball, en la qual es prepara la 46 convenció anyal de la dita Federació, s'ha acordat que l'objecte principal de la dita convenció sigui la consecució de la setmana de cinc dies de treball per a tota classe d'obers.

Posats a demanar, els obrers de la F. A. T. bé podien proposar la supressió de la setmana de treball, substituint-la per la setmana de descans a perpetuïtat. I qui vulgui res, que s'ho faci.

Aquesta última evolució del procés del treball fa augurar un nou paradís terrenal en el qual no treballarà ningú i tothom viurà de renda. Serà deliciós. Oïdà!

—En el Congrés de la Federació americana del Treball s'ha aprovat una resolució en la qual es diu textualment: "Condemnem el règim dels soviets perquè entenem que el sistema on en major grau es manifesta la falta d'escrúpols, el més antisocial i el més amenaçador de qualsevol règim sà".

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New-York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Gualra, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dona allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

Jarabe Osteógeno Genové

DE VENTA:
EN LA FARMACIA DEL AUTOR
Teléfono 2018 A.

RAMBLA DE LAS FLORES, 5
BARCELONA
y en las principales de España

Ja ha sortit el primer volum de

La Bíblia en Català

Comentada i traduïda dels textos originals
pels

MONJOS DE MONTSERRAT

EL GENESI

per Dom Bonaventura Ubach

Preus de cada volum

Paper japó	200 ptes.
Paper fil	60 »
Paper verjurat (amb retlladura)	30 »

Prospectes i subscripcions: MONESTIR DE MONTSERRAT

FRANQUEO CONCERTADO

ATENES A. G.—Provença, 107.

Acadèmia Cots

Arcs, 10. - BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Direcció general: Carrer Arcs, 10 (Places Santa Anna i Nova)

Telèfon 5041 A. - Apartat 782

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Mecanografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Llenguatges.—Màquines de calcular, etc.

XAROP PUIG

Antiga i acreditada preparació per a combatre les pulmonies, bronquitis, catarros, tos i totes les afeccions de l'aparell respiratori.

Seixanta anys d'èxits continus.

De venda: n totes les farmàcies i centres d'específics.

preparat per Z. Puig. - RIPOLL